

[Grethe Fenger Møller]

billigt, selv om det er en lille kommune, alene fordi den har et ansvarligt politisk flertal. Det er undtagelsen, der bekræfter reglen.

En ting til. Der er enorm forskel på at have en grundfæstet administration i en lille kommune, der har fungeret i årevis, og så at bryde en kommunes administration op, som man vil gøre det med Københavns kommune, og lave noget nyt. Det kan aldrig blive bedre. Det bliver dårligere og dyrere.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg tror nok, at tidspunktet er til, at man ikke skal forlænge debatten særlig meget.

Det var interessant at høre, at fru Hanne Severinsen endnu ikke havde taget stilling til, om Århus og Ålborg skulle opdeles, men det hører vi vel lidt om senere, går jeg ud fra.

Hr. Svend Erik Hovmand talte med forargelse i stemmen om, at jeg var centralismens mand. Nu stod jeg ikke heroppe og talte som kooperationens mand eller andelsbevægelsens mand, der flyttede alle de nærdemokratiske foranstaltninger ude fra kommunerne med slagterier og mejerier, og hvad der nu kan høre til, for det var jo det, der var forudsætningen for, at de små samfund kunne opretholdes. Jeg ved ikke, om venstre var med i andelsbevægelsen dengang; det var de måske, men alligevel.

Når så hr. Svend Erik Hovmand taler om nærdemokrati i øvrigt, så sagde jeg til hr. Svend Erik Hovmand, at hvis dette er udtryk for venstres nærdemokratiske tanker, så har jeg ikke meget tillid til dem. Det vil jeg gentage én gang til. Man løser ikke Københavns problemer ved at gøre det så firkantet, som det her er gjort – det er jo nærmest lavet sekskantet.

Så spørger man mig om, hvad man skal gøre ved København. Det er jeg ikke i stand til at svare på sådan på et øjeblik, men jeg kan i hvert fald svare én ting, nemlig at det forslag, der ligger her, intet problem løser.

Jeg er gentagne gange i folketinget kommet med forslag, som venstre har været med til af afvise, forslag, hvor jeg har ønsket at hjælpe på Københavns økonomiske problemer. Dem har man bare afvist. Når det har drejet sig om styrelsesloven, har vi søgt at tilnærme den overhovedet til det, der gælder i det øvrige land, også i betragtning af, at det både er amt og primærkommune.

Hr. Svend Erik Hovmand siger så, at det blev sagt omkring kommunalreformen, at man ville spare på administrationen. Hvem var det, der sagde det? Det var vel venstre, hvis det endelig var. Kommunalreformen, går jeg ud fra, havde et meget stort flertal bag sig her i folketinget. Jeg har i hvert fald aldrig nogen sinde talt om, at man kunne spare på administrationen, det vil jeg godt have sagt.

Så i øvrigt med hensyn til København: hvis jeg skulle komme med et forslag, der ville hjælpe København, så er jeg i hvert fald klar over, at jeg har både fru Hanne Severinssens og hr. Svend Erik Hovmands hjælp i denne sag. Det havde jeg ikke sidste gang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om genindførelse af den automatiske dyrtidsregulering [af Kurt Hansen (VS), Ole Henriksen (SF) og Jørgen Jensen (DKP)].

(Beslutningsforslag nr. B 11. Fremsat 18/10 77).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Auken):

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om – som det hedder – genindførelse af den automatiske dyrtidsregulering, er fremsat af tre partier, venstresocialisterne, socialistisk folkeparti og det kommunistiske parti. Forslaget går ud på, at folketinget skal

[Arbejdsministeren]

opfordre regeringen til at fremsætte forslag til lov om ophævelse af lov nr. 230 af 2. juni 1977 om midlertidig indbetaling fra staten til ATP af visse dyrtidsportioner.

Da det kun er godt 5 måneder siden, loven om midlertidig indbetaling fra staten til ATP af visse dyrtidsportioner blev vedtaget her i folketinget, skal jeg kun ganske kort minde om tilblivelsen og indholdet af denne lov.

Forslaget til loven blev som bekendt fremsat til opfyldelse af folketingsbeslutningen af den 19. august 1976 om indkomspolitik for årene 1977-78 og 1978-79. Som det vil være både forslagsstillerne og andre medlemmer af folketinget bekendt, udtaltes det i denne folketingsbeslutning, at det af hensyn til en fortsat afdæmpning i pris- og omkostningsudviklingen ville være nødvendigt med en opbremsning i indkomstudviklingen, således at pengeindkomsternes stigning blev begrænset.

For at undgå stigning i lønomkostningerne som følge af dyrtidsregulering ud over en halvårlig dyrtidsportion, der var indregnet i lønrammen, udtalte folketinget, at udgiften til den overskydende portion burde bæres af staten. Endvidere opfordredes regeringen til at fremsætte forslag om en ordning, hvorefter statens bidrag blev indbetalt til ATP-fonden og godskrevet de enkelte lønmodtagers konti.

I den forbindelse vil jeg gerne fremhæve, at det ved behandlingen af forslaget til folketingsbeslutning i august 1976 fra flere sider blev understreget, at der ikke var tale om en afskaffelse af de overskydende dyrtidsportioner, men om en indefrysning med senere udbetaling i en anden form. Dette blev navnlig stærkt understreget af den socialdemokratiske ordfører, hr. Kjeld Olesen, der under behandlingen – jeg citerer fra Folketingstidende 1975-1976, sp. 11680-81 – udtalte:

»For os har det været et krav – et ufravigeligt krav, for at bruge det udtryk igen – at det principielle i den automatiske dyrtidsregulering ikke måtte antastes.«

Og senere i samme tale sagde hr. Kjeld Olesen:

»Når det gælder de halvårslige reguleringer i den kommende overenskomstperiode, vil den første dyrtidsportion hver gang komme til udbetaling. Hvis der udløses mere end én dyrtidsportion, vil den også fuldt og helt til-

falde lønmodtagerne, men på den måde, at den af staten indbetales til ATP-fonden og tilskrives den enkelte lønmodtager.«

Det er derfor selvfølgelig både misvisende og tendentiøst, når det i titlen til det fremsatte forslag til folketingsbeslutning, vi behandler nu, hedder: genindførelse af den automatiske dyrtidsregulering. Vi har fra regeringens side intet ønske om at afskaffe den automatiske dyrtidsregulering. Der er alene tale om en midlertidig ordning i overensstemmelse med de vedtagelser, der er sket her i folketinget.

Med hensyn til den nærmere udformning af loven om statens midlertidige indbetaling til ATP af disse overskydende dyrtidsportioner, er forholdet det, som det også blev fremhævet i bemærkningerne til forslaget, at udarbejdelsen af denne lovgivning er sket på grundlag af en enig indstilling fra ATPs bestyrelse, der bortset fra formanden som bekendt består af repræsentanter for arbejdsmarkedets parter.

Ordningen med statens midlertidige dyrtidsindbetaling er imidlertid ikke blot en del af den økonomiske stabiliseringsplan og de foranstaltninger, der blev gennemført i august 1976. Arbejdsmarkedets parter har derefter ved overenskomstforhandlingerne i foråret 1977 bl. a. bygget på forudsætningen om, at udbetaling af de overskydende dyrtidsportioner suspenderes i overenskomstperioden 1977-79 og i stedet indbetales til ATP af staten.

Ordningen er endvidere indgået i overvejelserne og vurderingen af omfanget af de nødvendige økonomiske foranstaltninger, der blev gennemført i begyndelsen af september i år som resultat af firepartiforliget 1977.

Lad mig derfor konkludere, at den tilvejebragte ordning om suspension og statens midlertidige indbetaling til ATP af overskydende dyrtidsportioner i overenskomstperioden 1977-79 indgår som et led i regeringens samlede økonomiske politik og i de foranstaltninger, der fra august 1976 er iværksat med sigte på at dæmpe pris- og omkostningsudviklingen af hensyn til beskæftigelsen og underskuddet på betalingsbalancen.

I den forløbne tid er der heller ikke sket afgørende eller uforudsete ændringer i de forudsætninger, der lå til grund for dyrtidsindbetalingsloven, som skulle kunne begrun-

[Arbejdsministeren]

de, at der nu ændredes ved dette led i de vedtagelser, der er sket her i folketinget.

På denne baggrund kan regeringen ikke medvirke til at fremme det forslag, som er fremsat her i dag.

Hans Jørgen Jensen (S):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Erling Dinesen, er forhindret i at være til stede, skal jeg fremføre socialdemokratiets stilling til forslaget.

Principielt er det socialdemokratiets opfattelse, at alle aftaler indgået mellem arbejdsmarkedets parter bør respekteres på en sådan måde, at lovindgreb så vidt muligt undgås. De senere års økonomiske kriser førte imidlertid frem til augustforliget af 1976, hvor et flertal i folketinget henstillede til arbejdsmarkedets parter, at lønstigninger holdes inden for 6 pct. pr. år i 1977-78 og i 1978-79, inklusive dyrtidstillæg.

Mæglingsforslaget af den 24. marts 1977 fra forligsmanden byggede på augustforligets intentioner om 6 pct. stigning pr. år. Som bekendt blev mæglingsforslaget forkastet af arbejdsgiverne, men vedtaget af lønmodtagerne med stor majoritet.

Mæglingsforslaget blev, den givne situation taget i betragtning, ophøjet til lov, hvilket førte til loven om midlertidig indbetaling fra statens side til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner, der blev vedtaget i folketinget den 27. maj 1977. Dette vil i praksis sige indbetaling af dyrtidsportioner ud over én, der udløses den 1. september, respektive den 1. marts.

Denne løsning skal imidlertid sammenholdes med augustforligets andre tanker om, at kapitalgevinster på jord og fast ejendom skal have en rimelig beskatning, at kontrollen med priser og avancer skal skærpes, at liberale erhvervsindtægter også skal holdes inden for en 6 pct.s ramme, og at der skal tages skridt til, at lønmodtagerne får medejendomsret til dansk erhvervsliv, på en eller anden måde bliver medejere af egne arbejdspladser.

Gennemføres intentionerne i augustforliget, kan det gøre erhvervslivet konkurrencedygtigt og være med til at skabe bedre balance i landets økonomi, hvilket var forudsætningerne for det indgreb, der skete. Skal vi sige det mere bredt, så mener vi, at august-

forliget vil medføre en mindskelse af den nuværende arbejdsløshed.

Socialdemokratiet tror på denne politik og afviser derfor det af VS, SF og DKP fremsatte forslag, der som konsekvens – det vil jeg gerne understrege – i den nuværende situation blot vil øge arbejdsløsheden.

Lawaetz (FP):

Jeg vil gerne indledningsvis slå fast, at disse ekstraordinært indbetalte dyrtidsportioner er bogført på en særlig konto, hvorved forstås, at man ikke indtil dette øjeblik har taget stilling til, hvorledes de skal konteres senere, og hvorledes de skal anvendes. Hvis der var taget stilling til det, behøvede vi ikke at have det forslag, der ligger på bordet i dag. Der står ganske enkelt i forslaget, at alle virkninger af lov nr. 230 neutraliseres. Det kan simpelt hen ikke lade sig gøre. Sket er sket.

Der står i øvrigt i bemærkningerne, at det drejer sig om en milliardforæring til arbejdsgiverne, betalt af arbejdere og lønmodtagere. Det er ikke korrekt. Det beløb er taget af statskassen, det vil sige, at det er betalt af samtlige skatteydere i Danmark. Det nærmeste, man kunne nå til retfærdighed, var således at give skatteyderne pengene igen. Det kunne lade sig gøre i praksis ved at overføre milliardbeløbet til den slunkne statskasse og fordele det tilbage til skatteyderne gennem fremtidige skattelettelser. Det vil fremskridtspartiet gerne gå ind for.

Meningen med forslaget, som jeg i den nuværende situation godt tør benævne et reklameforslag fra VS, SF og DKP, er naturligvis, at skatteydernes penge skulle udbetales til lønmodtagerne – og kun til dem.

For det første ville det være en favorisering i forhold til andre borgere, takket være vores skattesystem.

For det andet glemmer man helt grundlaget for denne lov. Som arbejdsministeren var inde på det, var der to væsentlige forudsætninger: at holde omkostningerne nede og at foretage en finansstramning. En udbetaling ville virke stik modsat, nemlig svække flertallets ønske om en finansstramning og uvilkårligt virke omkostningsfordyrende, idet lønmodtagerne ville betragte disse dyrtidsportioner som en næsten selvfølgelig lønforbedring ved de næste overenskomstforhandlinger.

[Lawaetz]

Det vil de måske alligevel, men så enkelt er det ikke, for jeg tvivler desværre stærkt på, at erhvervslivets konkurrenceevne er så meget forbedret den 1. marts 1979, at man har råd til at give lønningerne en sådan indsprøjtning. Mange faktorer vil komme til at spille ind.

Det er imidlertid en ulykkelig situation, at regeringen endnu ikke har taget stilling til eller planlagt eller foreslået, hvor disse penge skal konteres, eller hvordan de skal anvendes. Her bærer forligspartierne en del af ansvaret; måske har de af magelighedsgrunde glemt at tage det med ind i forligsforhandlingerne. Den manglende løsning på problemet skaber utryghed og forvirring blandt forstående og solide danske lønmodtagere.

Jeg vil gerne på mit partis vegne slutte med at gentage, at vi ønsker en snarlig løsning, og vi ser gerne som det mest retfærdige og administrativt letteste pengene tilbage i skatteydernes lommer, vel at mærke når man økonomisk finder tidspunktet forsvarligt.

Johan Philipsen (V):

Jeg håber, at det ikke kommer som en overraskelse for nogen, når jeg meddeler, at venstre ikke kan medvirke til dette forslag.

Forslagsstillerne føler i hvert fald intet ansvar for bekæmpelse af inflationen. De føler heller intet ansvar for beskæftigelsen i dette land. Man får næsten fornemmelsen af, at mottoet for forslaget er: jo galere, jo bedre, for jo hurtigere får vi et andet såkaldt samfund. De betragter arbejdsgiverne som væsener, der kan betale lønninger af en hvilken som helst højde, uden at det går ud over beskæftigelsen og vor konkurrenceevne. Vedtagelse af forslaget ville skade dem, som forslagsstillerne foregiver at gavne.

Disse indbetalinger af dyrtidsportioner til ATP er i øvejen en tidsindstillet bombe under dansk økonomi, en bombe, som vi skal have afmonteret engang inden den 1. marts 1979. Jeg har ved tidligere lejligheder udtalt, at det er en veksler, man udsteder, som fremtidige skatteydere skal betale, og da lønmodtagerne udgør den største part i dette samfund, lykkeligvis, er det også dem, der skal indfri vekslen.

Så skal jeg kun til sidst sige, at det er helt forbigået forslagsstillernes opmærksomhed, at dette land har en betydelig arbejdsløshed,

bl. a. fordi vor evne til at konkurrere med andre lande ikke er af en sådan art, som vi kunne ønske os. Hele forslaget og bemærkningerne burde egentlig have til overskrift: vi gør et ihærdigt forsøg på at trække os selv op ved håret.

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg har også hæftet mig ved, at forslagsstillerne har betegnet deres forslag som genindførelse af den automatiske dyrtidsregulering. Men det er jo slet ikke det, forslaget handler om, for den automatiske dyrtidsregulering er ikke afskaffet. Det, forslaget går ud på, er, at loven om midlertidig indbetaling fra staten til ATP af visse dyrtidsportioner ophæves.

Men det er ikke den eneste fejltagelse, forslagsstillerne har begået. Der tales i bemærkningerne til forslaget om, at lønmodtagerne er blevet frarøvet deres dyrtidsportioner, og det er jo ikke tilfældet. Lønmodtagerne har juridisk set erhvervet ret til deres dyrtidsportioner. De er blot ikke kommet til kontant udbetaling, men de er opgjort og tilhører den enkelte lønmodtager. Der kan ikke disponeres over disse dyrtidsportioner til andre formål, f. eks. til gennemførelse af en ØD-fond eller andet.

Den ordning, der blev vedtaget af folkettingen, var, som også arbejdsministeren sagde det, et led i vores almindelige økonomiske politik, og der er ikke i de 5 måneder, siden loven blev vedtaget, sket nogen som helst ændringer, der kunne berettige, at man tog dette spørgsmål op til behandling igen. Denne ordning må naturligvis fortsætte i den periode, den er aftalt for.

Derfor må vi fra konservativ side klart afvise forslaget. Vi mener, at det er uansvarligt at komme med et sådant forslag, når man tager den høje arbejdsløshed og landets økonomiske situation i betragtning.

Arnfast (CD):

Også jeg blev overrasket, da jeg så denne overskrift. Jeg troede så sandelig også, at det var et forsøg på at få genindført den automatiske dyrtidsregulering, måske endda med procentsatser osv., og så var der måske nogen sympati at finde i CD, for vi mener, at det har været nødvendigt at lave lovindgreb og at gribe meget ind i de aftaler, der findes.

[Arnfæst]

Men o.k., det viste sig jo at være noget andet. Det viste sig at være et forsøg på igen at få rystet noget ved det augustforlig, som jeg havde lejlighed til at stemme for, da det blev gennemført i 1977.

Må jeg dertil sige, at det kan vi naturligvis ikke støtte, ikke fordi vi mener, at augustforliget er blevet overholdt til punkt og prikke af den nuværende regering. Det er, som om regeringen frigør sig mere og mere fra de aftaler, der lå, og ikke indbyder alle, der dengang deltog i at bære byrderne, til nye forhandlinger om fuldførelse af det augustforligs tanker. Men det skal altså alligevel ikke få os til at fravige dette punkt, som vi har stemt for.

Ole Henriksen (SF):

Det fremgår af debatten, at man nu hæfter sig meget ved forslagets overskrift om, hvad dette skulle dreje sig om. Man stiller sig tvivlende, og man begynder at polemisere, selv om man udmærket godt ved fra de ordføreres side, der hidtil har været oppe, hvad det drejer sig om. Det drejer sig selvfølgelig om, at lønmodtagerne igen skal have udbetalt de dyrtidsportioner, som er blevet dem frataget her ved overenskomstperiodens begyndelse.

Det, der ydermere ligger, er, at disse dyrtidsportioner, som nu bliver indefrosset, jo ikke er en del af overenskomsterne. Man kunne forstå på den socialdemokratiske ordfører, at det har medlemmerne demokratisk været med til at stemme om. Men sagen er, at dette er et renlivet indgreb i overenskomsterne, som medlemmerne altså ikke har haft nogen mulighed for at stemme om, og det er da måske også et spørgsmål, om medlemmerne ville have godtaget en overenskomst, uden at de havde fået den fulde andel af dyrtidsportionerne.

Det bliver sagt, at det er noget, der skal bæres af staten, og det er jo også rigtigt, som det er formuleret. Jeg tvivler dog meget på det. Den sammenhæng, der nu er mellem skatter og de penge, som statskassen skal indbetale til ATP-fonden, gør, at det er lønmodtagerne, der i allerstørste udstrækning indbetaler disse midler til sig selv. Derfor bliver vi nødt til at komme ind på spørgsmålet.

Arbejdsministeren henviser til et citat fra debatten dengang, hvor det blev sagt, at ud-

betalingen skal finde sted i en anden form. Det er vel nok dér, det hele kommer til at ende. Hvad er det for en form, disse dyrtidsportioner skal udbetales i til sin tid? Det er ikke klart præciseret, at dette er et spørgsmål om, at man får sine penge igen. Erhvervslivet og de borgerlige partier jamrer allerede nu over, at til den tid, i 1979, kan de overhovedet ikke klare at udbetale disse midler. Det hører vi altså også, når man citerer, at det skal være i en anden form.

Derfor må man nok spørge arbejdsministeren, om der i det kommissorium, som nu er givet til det ØD-udvalg, som er nedsat mellem arbejdsmarkedets parter, er noget som helst indeholdt om, at man kan røre ved disse indefrosne dyrtidsportioner, om det kan indgå i nogen som helst form for løsning. Det er vel nok det, der er mest interessant, sådan som den politiske situation ser ud nu, at vi ikke er i stand til at komme igennem med at få disse penge udbetalt, men at de skal bruges under en eller anden form; det mener jeg godt at arbejdsministeren kan svare klart på her, selv om han har lovet at komme i arbejdsmarkedsudvalget med kommissoriet, således at vi kan få klarlagt disse problemer i hvert fald under denne debat.

Jeg mente også at forstå, at arbejdsministeren har den opfattelse, at disse penge altså er væk for evigt, som dyrtidsportioner betragtet, og jeg tror, at hvis ikke man får noget positivt ud af det i denne omgang, så bliver det den tidsindstillede bombe, som venstres ordfører talte om. Jeg tror, at vi gør både landet og erhvervslivet en meget stor tjeneste ved ikke at blive ved at putte dynamit ned i denne store ATP-fond og netop sikre, at vi nu tager det ud, mens tid er, og mens det kan nås, for ellers er det rigtigt, at det bliver en enorm eksplosion til sin tid. Jeg synes nok, at vi skylder hinanden at få afklaret, at den ene portion, der er frosset ned nu, kan klares både af erhvervslivet og af samfundet.

Jørgen Jensen (DKP):

Først synes jeg, det skal slås fast, at der er tale om, at vi kræver genindførelse af dyrtidsreguleringen. Det er at snakke udenom, når man her siger, at der ikke er tale om, at den skal genindføres.

[Jørgen Jensen]

Hvad er dyrtidsregulering? Det er noget, vi er sikret i vore overenskomster, hvor arbejdsgiverne skulle forhøje lønningerne, når pristallet viste et vist udsving. Der er tale om, at man har frtaget arbejderne dette dyrtidstillæg. Dette, at der tvangsopspares noget i ATP, er ikke noget, som arbejdsgiverne indbetaler. Man siger, at det er samfundet. Ja men 80 pct. af de penge, der kommer ind i samfundet, kommer fra lønmodtagerne. Så kunne man sige, at det kun er 80 pct. af disse penge, der er taget fra arbejderne, for det er reelt det, der er sket.

Derfor er der tale om, at det skal genindføres. For det første fordi arbejderne skal have dækning for prisstigningerne. For det andet fordi den tvangsopsparring, som man gennemfører i stedet for, netop bevirker det, man har sagt heroppefra at det ikke gjorde, nemlig at arbejdsløsheden stiger. En af årsagerne til arbejdsløsheden er netop, at man har beskåret forbruget herhjemme så meget, at det også skaber arbejdsløshed.

Når hr. Johan Philipsen taler om vor konkurrenceevne, så må vi bare slå fast, at vi har den samme andel af verdensmarkedet i dag, som vi havde i 1971. Vores konkurrenceevne er altså ikke forringet, så det er ikke rigtigt, at det er lønningerne, der er for høje, og omkostningerne, der er for store, vel er der omkostninger, der er for store, men det er ikke lønningerne – det hører måske til under en anden diskussion.

Derfor er det rigtigt, hvad vi siger i bemærkningerne, at gennemførelse af dette forslag, udbetaling af dyrtidsportionerne til arbejderne, ville betyde, at flere kom i arbejde. Det ville altså have den modsatte virkning af de argumenter, man kommer med.

Så siger man, at der ikke er sket så væsentlige ændringer, siden vi gennemførte denne lov. Jo, det er der så sandelig; der er ændret meget siden dengang. Jeg vil også gerne have lov til at citere hr. Kjeld Olesens bemærkninger – det står i sp. 11681:

»Må jeg endelig om indkomstrammen nævne, at når der i forliget tales om, at pengeindkomsternes stigning begrænses til maksimalt 6 pct. i hvert af årene 1977–78 og 1978–79, gælder det ikke kun lønmodtagerne. Det er hele befolkningen, det drejer sig om. Det skal indrømmes, at det samfundssystem, vi har, gør det lettere at kontrollere lønmodtagere . . . Man vil derfor se, at der på

en lang række punkter i forliget er tale om initiativer, der, så effektivt, som det overhovedet er muligt, skal sikre, at vi lever op til denne målsætning – en opgave, som socialdemokratiet vil føle sig særlig forpligtet til at løse.«

Men er man kommet med ét eneste forslag siden dengang, og hvordan har man fulgt det op siden? Jo, man har fulgt det op med loviniciativer på helt andre områder.

Det blev også nævnt, da vi diskuterede augustforliget i 1976, at en af de ting, vi skulle gribe ind over for, var de arbejdsfrie indtægter, som blev skabt ved belåningen af jord og fast ejendom. Der er endnu ikke kommet noget forslag om det.

Noget andet er, at der siden er kommet en devaluering, som yderligere har forringet lønmodtagernes stilling. Endvidere har vi fået augustforlig II, som betød nye tilskud til arbejdsgiverne, som reelt betyder, at hver eneste lønmodtager skal betale tilbage til arbejdsgiverne ca. 6.000 kr. i de to overenskomstår; det var ikke med, da vi diskuterede augustforlig I. Altså ikke alene fratager man lønmodtagerne dyrtidsportionerne, tvinger dem til at spare et lignende beløb op i ATP, men så kommer man bagefter og gennemfører en lovgivning, som betyder, at hver eneste lønmodtager derudover skal tage 6.000 kr. af det lidt, han har fået, og betale det tilbage til arbejdsgiverne.

Jo, der er sandelig ændret meget siden dengang, som nødvendiggør, at man nu ophæver denne lov.

Så vil jeg også understrege, at et af argumenterne for indgrebet i overenskomstsituationen bl. a. var, at man skulle omfordele lønsummen, at man skulle tage særlige hensyn til de lavestlønnede. Ja men det, man gennemførte i august 1976 og senere også omkring indgrebet i overenskomstsituationen, var lige det modsatte. De, der rammes hårdest af denne lov, er i virkeligheden de lavestlønnede, det er dem, man har fået kål på. Derfor havde det den modsatte virkning. Derfor er der også grund til at erkende, at man ikke opnåede det, man ville, og derfor skulle man ophæve denne lov.

Så er det jo rigtigt, som det allerede er bragt frem: hvad skal de penge bruges til, som er indbetalt i ATP? Enhver, der har en lille smule kendskab til overenskomstsituationer, ved, hvor umulig man har gjort den næ-

[Jørgen Jensen]

ste overenskomstforhandling. Hver eneste lønmodtager vil til den tid have et tilgodehavende på 4.000–5.000 kr. i ATP. Det blev også sagt stærkt dengang fra socialdemokratiets side og fra regeringens side, at dette var lønmodtagernes penge. Er der nogen, der tror, at de penge, når vi kommer frem til 1979, kan udbetales? Eller hvad med de 2 kr. 40 øre, som det mindst bliver, alle skal have i lønforhøjelse? Kan man starte en overenskomstsituation på dette grundlag? Det tror vi ikke.

Derfor er det af mange grunde nødvendigt, at man ophæver loven, genindfører dyrtidsreguleringen, som den er i overenskomsterne, og dermed også sikrer et andet udgangspunkt ved de næste overenskomstforhandlinger.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det radikale venstre kan ikke medvirke til at gennemføre det fremsatte forslag. Den indefrysning af ATP-portioner, som er gennemført, er led i en politik, der sigter på at holde igen på omkostningsstigningerne og derved yde et bidrag til at styrke beskæftigelsen og forbedre betalingsbalancen.

Jeg vil i øvrigt gerne rette en misforståelse. Det er ikke en fordel for landets lønmodtagere, at inflationen løber, tværtimod, for lønmodtagerne er den gruppe, som rammes hårdest af inflationen. Derfor er politisk-økonomiske indgreb, der tager sigte på at begrænse omkostningsstigningerne og inflationen, en fordel for lønmodtagerne, for beskæftigelsen og for betalingsbalancen. Af denne grund medvirker vi ikke til forslaget.

Mølgaard (DR):

En af de tidligere ordførere har betegnet forslaget som et reklamenummer, men jeg skal ikke undlade at fremkomme med en vis reklamation over forslaget. Jeg synes nok, at det skulle være så godt, og så blev det faktisk skidt, dette forslag.

Retsforbundets gruppe deler helt forargelsen over statsindgrebene i overenskomstsyste-
met, som dette er et resultat af. Vi deler helt forargelsen over, at man først statsindbetaler dyrtidsportioner, og at man dernæst indefryser dem i ATP-systemet. Vi deler også den bekymring, som er kommet frem ved anvendelsen af ordene »tidsindstillet bombe« om

det system, der er lagt op til, som kan sprænge den danske økonomi, når indefrysningssfunktionen og indbetalingsfunktionen ophører fra statens side i henhold til det, som indtil nu er lovfastsat.

Vi forstår måske nok, at der er nogle fra borgerlig side, der jubler over dette system, hvor det er lykkedes at få arbejderstemmer til at virke for en borgerlig politik, for en politik, der er dikteret af borgerlige stemmer, der arbejder.

Da der i foråret blev stemt om indefrysning af dyrtidsportioner i ATP efter statsindbetaling af disse, stemte retsforbundet mod dette forslag, som vi stemte mod det hele øvrige system, som vi betegnede som en voldsakt over for den frie forhandlingsret. Vi afviste blankt tvangsindgrebet, fordi vi påpegede det totalt urimelige i lovfastsættelse af løn- og arbejdsvilkår på arbejdsmarkedet og det yderligere forargelige i, at man ville gribe ind mod den lønudvikling, der i forvejen var ved at stagnere, men som der i øvrigt ligger ærlig arbejdsindsats og produktionsresultater bag. Samtidig eller næsten samtidig gik man ikke bare helt uden om de arbejdsfrie spekulationsgevinster, men gav dem endda en tand mere ved at lette amtsgrundskylden.

Men uomtvisteligt var det, at vi og forslagsstillerne til forslaget i dag dengang blev stemt ned. Det var sørgeligt, men sandt. Den megen uro på arbejdspladserne, vi siden har oplevet, har bekræftet, at det var en uklog handling, man fra et folketingsflertals og regeringens side foretog sig dengang.

Forslagsstillerne må vel forestille sig, at der nu er nogle her i tinget, der vil drage konsekvensen af denne uheldige udvikling, af de uheldige erfaringer med tvangsindgrebet. Det er nok udtryk for en overdreven optimisme, men en sådan skal jeg ikke modsætte mig at forslagsstillerne er behersket af.

Derimod må jeg bebrejde forslagsstillerne, at de piller ét led ud af det samlede overenskomstindgreb i foråret og vil have det rettet op. Vi kan ikke medvirke til det. Vi kan derimod medvirke til at få overenskomstforlængelsesloven fra foråret fjernet hurtigst muligt og ad den vej få banet vej for frie forhandlinger på arbejdsmarkedet om de fremtidige løn- og arbejdsforhold, og vi vil ikke blande os i resultatet heraf. Parterne må have deres fulde selvansvar tilbage. Vi nægter at medvirke til partielle ændringer i overenskomstind-

[Mølgaard]

greb. Vi vil have overenskomstetablering i frihed.

Spørgsmålet om overskriften er ikke det væsentlige i denne sammenhæng. Ganske væsentligt er det, at skriften på væggen står malet med store bogstaver, Ø og D, som noget, der kan blive et spøgelse, der kan dukke op i ly af det, som er fremme. Det er vel det eneste, der kan få os til at overveje en mere velvillig indstilling til sagen, end vi som udgangspunkt principielt må indtage over for dette forslag, sådan som det er fremsat fra forslagsstillernes side.

Kurt Hansen (VS):

Jeg må konstatere, at der bestemt ikke er meget at takke for her i forbindelse med behandlingen af dette beslutningsforslag fra SF, DKP og VS.

Sigtet med forslaget er jo ganske klart en genindførelse af den automatiske dyrtidsregulering. Når vi lægger vægt på, at der er tale om en genindførelse, er der slet og ret, som det også blev nævnt fra hr. Jørgen Jensens side, tale om, at vi ønsker en genindførelse, fordi al tale om automatik i form af dyrtidsregulering i denne overenskomstperiode er tom snak. Det er der simpelt hen ikke nogen realiteter i. Sagen er den, at det er blevet dikteret via denne lov, som vi gerne så ophævet med dette forslag, at der maksimalt må komme én dyrtidsportion til udbetaling hvert halve år. Derfor skal det over for dem, der har antaget, at der var en fejl i forslagets overskrift, hermed manes i jorden; det er ikke tilfældet.

Arbejdsministeren kunne ikke på nogen måde gå ind for forslaget. Det var kun fem måneder siden, loven blev til, sagde han, og det var samtidig et led i den økonomiske politik, som regeringen førte. Ja tak, men det, der er sagen, er, at den økonomiske politik, som regeringen bygger på, nemlig indkomstpolitikken, slet og ret er en økonomisk politik, der i hele sit sigte vender sig mod arbejderklassen og lønarbejderne. Den indkomstpolitik, som arbejdsministeren talte om, omfatter ikke andre områder end lige netop lønindtægterne. Netop under forhandlingerne om det augustforlig, som dette dyrtidsrøveri også er en konsekvens af, spurgte vi i udvalget, hvad der sker med indtægter på jord, indtægter på fast ejendom, indtægter

ved sjakren med ejerlejligheder, renteindtægter og indtægter på en del andre områder. Vi fik det ganske klare svar fra ministeren, at på disse områder blev der ikke foretaget nogen form for indgreb.

Altså det viser klart og tydeligt det, vi har sagt hele tiden, at der er tale om ren og skær lønpolitik, og at det indgreb, som man foretog over for dyrtidsportionerne, er et meget vigtigt led i denne økonomiske politik fra regeringens side, og vi er naturligvis interesseret i, at det tages af bordet.

Så hører vi det fra regeringens side, som vi altid hører fra regeringen og socialdemokratiet, nemlig at man ikke ønsker principielt at foretage indgreb i parternes frie forhandlingsret. Det er selvfølgelig noget sludder. I forbindelse med socialdemokratiske regeringer har der lige fra 1924 været foretaget en 26-27-28 indgreb over for parterne på arbejdsmarkedet. Ingen anden regering har gennemført indgreb af så gennemgribende art, som socialdemokratiske regeringer har gjort det igennem tiderne. Det er altså slet og ret hykleri, når man herfra siger, at man er principielt modstander af det ene og det andet. Man er principielt parat til, når kapitalejerne forlanger det, at gå ind og bruge statsmaskineriet i en regulering til fordel for kapitalejerne eller en form for omfordeling til fordel for kapitalejerne, hverken mere eller mindre.

Arbejdsministeren siger også, at forslaget og dets bemærkninger på nogle områder er misvisende og tendentiøse, bl. a. med den begrundelse, at de penge, der skal i ATP-fonden, bestemt ikke forsvinder nogen steder hen, det er jo lønmodtagernes ejendom – og alt det gas, som vi har hørt til trivialitet. Ja, undskyld jeg bruger dette udtryk, men sådan opfatter jeg det faktisk, når man taler om, at det er lønmodtagernes ejendom. Jeg ved ikke, om de går ind i en eller anden form for pensionsordning, eller om de ryger ind i en eller anden stor ØD-fond, som skal bruges til at lave yderligere tvangsopsparing og indkomstpolitik over for lønarbejderne. Men sagen er, at der i hvert tilfælde ikke er gunstige udsigter til, at lønarbejderne nogen sinde får de penge, som de skal betale ekstra i skat til ATP-fonden, at se igen. Jeg er for den sags skyld fuldstændig flintrende ligeglad med, om der er enighed i ATPs styrelse eller mellem arbejdsmarkedets parter i øvrigt.

[Kurt Hansen]

Det er ikke afgørende for mig. Det, der er afgørende, er, at man har lavet et omfattende indgreb over for lønarbejdernes realløn.

Der har været talt meget om, at det her er vendt imod beskæftigelsen, og at det er uansvarligt – det er det ene, og det er det andet. Jeg tror ikke, noget andet parti i denne sal har fremlagt et så konkret og så vidtgående beskæftigelsesforslag, som VS har gjort. De partier, som har gjort sig den ulejlighed bare at sætte sig en smule ind i de forslag, i den plan, som vi lagde frem i augustsamlingen, vil se, at det er rigtigt, når jeg siger, at vi har lagt en plan frem, der uden at forværre betalingsbalancen faktisk kunne bringe 100.000 mennesker i arbejde. Derfor kan jeg heller ikke tage det argument omkring beskæftigelsen alvorligt. Sagen er faktisk den, at en udbetaling af disse dyrtidsportioner ville betyde en øget beskæftigelse, da der samtidig ville blive en øget købekraft. Derfor kan jeg slet ikke acceptere den måde, man forsøger at spille ping-pong med begreberne på.

Vi har også hørt om inflationen. Hr. Niels Helveg Petersen var inde på, at dette havde en inflatorisk effekt i sig, og spurgte, hvordan vi overhovedet kunne være med til noget sådant, for det gavne jo ikke lønarbejderne. Ja men dyrtidsportionerne kommer som en kompensation, eller jeg vil hellere sige en delvis kompensation, for den svarer nemlig kun til ca. 60 pct. – eller den svarede, dengang man havde den automatiske dyrtidsregulering, til 60 pct. af prisstigningerne for de indtægter, som fandtes inden for LO-området. Der er slet ikke tale om noget, der har en inflatorisk effekt; der er slet og ret tale om en delvis kompensation for prisstigninger.

Hvis man vil begynde at diskutere, hvad der indeholder indflatoriske elementer, så skulle man begynde at se på spekulationen i jord og fast ejendom og anden form for spekulativ virksomhed, som der ikke ydes arbejde for.

Derfor er det rigtigt, at der er tale om, at man i forbindelse med gennemførelsen af loven simpelt hen lavede en milliardforøring til kapitalejerne, og det uanset om hr. Lawaetz mener, det er tilfældet eller ej. En dyrtidsportion koster 1.200 kr. for hver lønmodtager. Det ser ud til, at der vil ryge mindst 4 dyrtidsportioner i ATP-fonden i løbet af denne overenskomstperiode. Det har vi nævnt i

vores bemærkninger, og det mener vi er mildt skønnet. Vi kan meget nemt komme op på en 5-6 dyrtidsportioner, som ryger i ATP-fonden. Det vil altså koste lønarbejderne 1.200 kr. hver eneste gang, samtidig med at man skal betale et tilsvarende beløb ind i ATPs kasse via skattebilletten. Der er bestemt tale om dels en reallønsudhuling og dels en milliardforøring til kapitalejerne. Der er ikke så meget at gå ind i en polemik om, for det er nogle realiteter, som hverken hr. Lawaetz eller nogen som helst andre kan komme uden om.

Men selvfølgelig er det farligt at se angrebet på dyrtidsportionerne som et isoleret problem. Hr. Mølgaard var lidt inde på, at man gerne stemte for en ophævelse af hele denne overenskomstlov. Det tror vi ikke på. Vi har trukket denne del frem, fordi det er noget af det mest centrale. Vi ved, at det er grundlæggende, og vi ved, at for regeringen og for dens borgerlige forligspartier, som fører en bestemt statslig økonomisk politik, er det vigtigt at få hold på de mekanismer, der automatisk fører til kompensationer for lønstigninger. Det er meget vigtigt for dem, hvis de skal holde deres statslige lønpolitik i hævd. Derfor går vi op og siger: ja, dyrtidsreguleringen genindføres, det må være modtrækket, at den bliver genindført.

Når man ikke må se den isoleret, så er det selvfølgelig, fordi der er tale om

Formanden:

Afrunding!

Kurt Hansen (VS):

Ja men jeg afrunder også nu. Jeg ville bare nævne, at der jo også var sådan noget som momsforhøjelse og devaluering og forhøjede skatter og afgifter, som bestemt også kommer til at veje meget tungt i denne forbindelse.

I øvrigt må vi da sige, at man flere steder rundt omkring på arbejdspladserne også har været så fornuftige, at man ikke har affundet sig med henstillingen fra augustforliget 1976, som bl. a. hang sammen med dyrtidspilleriet.

Arbejdsministeren (Auken):

Det har været småt med nye synspunkter i denne debat, så jeg skal ikke forlænge den ret meget, kun sige, at der i hvert fald er kommet én glædelig nyhed under debatten,

[Arbejdsministeren]

og det er, at hr. Arnfast meddeler, at centrum-demokraterne vil medvirke til opfyldelsen af resten af augustforliget. Det takker vi for. Jeg skal lade det gå videre til finansministeren og skatteministeren. Det er set fra vores side en meget positiv nyhed. Såvel vedrørende kapitalgevinster, egentlige kapitalgevinster på jord og fast ejendom, som med hensyn til opfølgning af finansloven. Vi takker meget for det tilsagn, hr. Arnfast har givet her i dag.

Hr. Ole Henriksen spørger, om der i det kommissorium, der er blevet fastlagt for det udvalg vedrørende lønmodtagernes medejendomsret, som netop er blevet oprettet, er indeholdt noget om de indefrosne dyrtidsportioners skæbne. Jeg kan sige til hr. Ole Henriksen, at der er ingen omtale af dette problem i kommissoriet. Det er vores opfattelse, at det må være et forhandlingsspørgsmål, mellem arbejdsmarkedets parter, både hvad skæbne disse indefrosne dyrtidsportioner skal have i den kommende overenskomstperiode – som alle andre spørgsmål vedrørende indholdet af de kommende overenskomster – og også hvad angår den fremtidige udbetaling fra ATP-fonden til de enkelte lønmodtagere. Jeg skal her henvise til § 6 i ATP-loven, som klart foreskriver den tidsfrist, inden for hvilken arbejdsmarkedets parter skal fremkomme med et forslag om anvendelsen af disse midler. Om det skal ske i sammenhæng med en ordning, der tager sigte på gennemførelse af principperne om lønmodtagernes medejendomsret, altså økonomisk demokrati, er det alt for tidligt at udtale sig om på nuværende tidspunkt.

Hr. Jørgen Jensen holdt en lang og interessant tale om mange forskellige ting. Jeg vil kun sige til hr. Jørgen Jensen, at jeg tror, det bliver vanskeligt at vise, at hver lønmodtager har overført 6.000 kr. til kapitalejerne efter vedtagelsen af ATP-loven i foråret, men det er måske heller ikke særlig interessant at få det oplyst på nuværende tidspunkt.

Det, der derimod kunne være grund til at sige noget om, er de lavtlønnedes stilling. Ved den overenskomst, der blev ophøjet til lov, blev der givet en klækkelig forbedring til de lavest lønnede, formentlig den største forbedring af de lavtlønnedes forhold, og det var da også helt klart forudset i augustbeslutningen fra 1976, at de lavtlønnede skulle have denne forbedring.

Når hr. Jørgen Jensen ved denne lejlighed som ved andre lejligheder bringer spørgsmålet om devaluering ind i billedet, så glemmer hr. Jørgen Jensen at omtale, at der i de seneste år er sket en rent faktisk opskrivning af den danske krone. I virkeligheden er der tale om en opskrivning siden 1971 i forhold til et vejet gennemsnit af de valutaer, der findes i lande, som har særlig økonomisk interesse for os, som ligger i størrelsesorden 13–14 pct. Hvis man skulle bruge hr. Jørgen Jensens argumentation, så var der altså tale om, at der var sket en tilsvarende reallønsforbedring for lønmodtagerne. De meget beskedne kronjusteringer i forhold til først og fremmest D-marken skal vurderes i forhold hertil. Jeg kan altså ikke se, at der med hensyn til valutaudviklingen er tale om nogen forringelse af lønmodtagernes realløn, hvis man blot ser det over en lidt længere periode.

Det er lykkedes hr. Mølgaard og retsforbundet i denne sag at overhale selv venstresocialisterne venstre om, idet man ligefrem vil have ophævet de gældende overenskomster på arbejdsmarkedet, simpelt hen vil have omstødt overenskomstloven fra i foråret. Der ville jo blive tale om et totalt anarki på arbejdsmarkedet, hvis dette blev gennemført, hvad – hvis hr. Mølgaard ikke kan forstå det – enhver anden med kendskab til arbejdsmarkedet vil give mig ret i. Det tror jeg også var baggrunden for, at selv hr. Kurt Hansen synes, at det var et lovlig uansvarligt forslag, hvorfor man har begrænset sig til ATP-tankegangen.

Jeg glæder mig i modsætning til hr. Kurt Hansen over, at et meget stort flertal i folketinget har afvist det foreliggende forslag.

Arnfast (CD):

Jeg vil gerne takke den højtærede arbejdsminister, fordi han nu som brevdue vender tilbage til de økonomiske ministre og meddeler, at vi fra centrum-demokraterne er parat til at opfylde de aftaler, vi har indgået. Det har vi været hele tiden. Der er vist intet parti, der har brugt »stemmer, som arbejder« herinde. Vi har været slidt op til knæene for at kunne følge regeringen, ikke mindst dengang vi kun var 4. Vi har måttet anmode regeringen om at måtte bruge stedfortræder i disse forhandlinger. Og så kommer den højtærede arbejdsminister sandelig og siger,

[Arnfast]

at han glæder sig over, at vi vil være med til at opfylde augustforliget. Det har vi da været klar til hele tiden, men forudsætningen er jo, at vi bliver indkaldt. Det, det står på i øjeblikket, er, at man bl. a. skal skaffe de penge, som bl. a. arbejdsministeren har brug for til at indbetale til ATP. Der mangler endnu en aftale om en besparelse på 400 mill. kr., og derfor

Formanden:

Nu er det et andet forslag, det drejer sig om.

Arnfast (CD):

Ja vel, men det er disse penge, der skal skaffes til indbetaling i ATP, og det er dér, striden i øjeblikket ligger. Men ellers er vi da klar til at opfylde alle de forpligtelser, der ligger i augustforliget. Jeg tror, jeg fik sagt det så tydeligt, at arbejdsministeren forstod det, når han nu skal bringe det videre.

Formanden:

Min henstilling skyldes, at jeg på grund af det fremrykkede tidspunkt meget gerne ser, at man holder sig til det foreliggende forslag.

Hans Jørgen Jensen (S):

Jeg forstod hr. Arnfast på den måde, at han næsten er slidt op til knæene. Med den højde, hr. Arnfast har i dag, må han have været mange meter høj. Jeg synes, det er sådan i den politiske debat, at der sidder en række centrum-demokrater og forhandler, og lige så snart hr. Erhard Jakobsen

Formanden:

Det må dreje sig om det foreliggende forslag.

Hans Jørgen Jensen (S):

Ja vel, men jeg blev jo provokeret til det.

Formanden:

Nej.

Hans Jørgen Jensen (S):

Jo, jeg gjorde.

Formanden:

Man siger ikke formanden imod; nu må jeg begynde at blive striks.

Hans Jørgen Jensen (S):

Undskyld, hr. formand.

Det har været nævnt i debatten, at der ikke fra regeringens og socialdemokratiets side er taget initiativer på de andre områder, der indgik i augustforliget, altså spørgsmålet om kapitalgevinster på jord og fast ejendom og spørgsmålet om medejendomsret osv. Her vil jeg gerne pege på, at der er jo taget disse initiativer, og man kan vel så glæde sig til – med de tilsagn, der er kommet fra centrum-demokraterne – at vi har en mulighed for at få nogle af disse andre tanker igennem.

Må jeg sige til hr. Jørgen Jensen, at hele spørgsmålet om dyrtidsreguleringen skulle fra regeringens og socialdemokratiets side ses i en nøje sammenhæng, og derfor kan det ikke nytte noget, at man fra de tre partiers side nu kommer og vil splitte tingene op på den måde, som man har gjort her.

Ole Henriksen (SF).

Til hr. Hans Jørgen Jensen og delvis til hr. Mølgaard, som ud fra hver sit udgangspunkt ikke mener, at man skal splitte disse overenskomstindgreb op ved nu kun at tage dyrtidsportionen ud, må man vel nok sige, at det er bl. a. for at gøre det lidt mere overskueligt for folketingets medlemmer og partier, at vi tager denne ene ting frem, fremfor at skabe kaos ved at ophæve hele overenskomstloven. Vi ville meget gerne have ophævet den, men vil dog fortsat holde fast ved, at denne gang er det kun dyrtidsportionerne, det drejer sig om.

Vi har hørt det argument fra en del ordførere – hvis jeg må citere hr. Niels Helveg Petersen – at det er ikke en fordel for lønmodtagerne med inflation. Nej, men det har lønmodtagerne vist heller aldrig nogen sinde påstået. Det interessante spørgsmål er jo imidlertid, om denne inflation er stoppet på baggrund af, at man har taget dyrtidsportionerne. Det tror jeg ikke man kan konstatere i det statistiske materiale. Ej heller kan man sige, at arbejdsløsheden er mindsket. Den stiger da fortsat. Jeg synes nok, man burde kunne komme herop og fortælle os: der er sket de og de positive virkninger, og nu tager vi de og de skridt til at gå videre og stoppe

[Ole Henriksen]

inflationen. Jeg tænker her bl. a. på de til-sagn, som også blev givet under augustforli-get, og som vi fortsat mangler at få ført ud i livet.

Jørgen Jensen (DKP):

Arbejdsministeren siger, at det er et spørgsmål mellem arbejdsmarkedets parter, hvad pengene, der er indbetalt til ATP, skal bruges til. Må jeg først understrege, at det er sagt gang på gang, at disse penge var lønmodtagernes. Hvis jeg må have lov til at cite-re hr. Kjeld Olesen fra folketingets forhand-linger 1975-76, sp. 11681, hvor der siges:

»Hvis der udløses mere end én dyrtidspor-tion, vil den også fuldt og helt tilfalde lønmodtagerne, men på den måde, at den af staten indbetales til ATP-fonden og tilskrives den enkelte lønmodtager.«

Her siger man altså nu, hvor man ikke har klargjort, hvad pengene skal bruges til, at det skal arbejdsgiverne være med til at bestemme over. Normalt har det været sådan, at de penge, der stod i ATP, dels var indbetalt af arbejdsgiveren, dels var taget af arbejdernes løn. De penge, der her indbetales til ATP, er alene indbetalt af skatteyderne og altså for 80 pct.s vedkommende, hvis vi skal være me-get nøjeregnende, af lønmodtagerne. På trods af dette skal arbejdsgiverne nu være medbe-stemmende med hensyn til, hvad pengene skal bruges til.

Må jeg sige med hensyn til de 6.000 kr., at jeg sagde ikke »indtil nu«. Jeg sagde »i de to overenskomstsår«. Derfor kunne jeg kun sige »ca.«, for det er da muligt, det bliver mere. Det afhænger jo af, hvor mange dyrtidsporti-oner der forfalder.

Med hensyn til devalueringen vil jeg un-derstrege, at det, jeg talte om, var, hvad der var sket, siden man gennemførte dette ind-greb i overenskomsterne. Og siden dengang har vi fået en devaluering. Vi diskuterer ikke den opskrivning, som har fundet sted forud for det tidspunkt.

Jeg talte om det udgangspunkt, man havde i august 1976, hvor man greb ind i overens-komsterne. Det er det udgangspunkt, der så-dan set er blevet forrykket. Derfor er det ri-meligt, at vi nu siger: Der er sket så afgøren-de ændringer siden august 1976, at det nu vil være rimeligt at erkende, at disse ændringer er sket.

Hr. Hans Jørgen Jensen siger, at der er taget initiativer. Jeg må ærlig talt sige: de er i hvert fald ikke gennemført i folketinget. Det er da muligt, at man i den socialdemokrati-ske gruppe har nogle tanker under overvejel-se – det har man jo på mange andre områder – men endnu er det, man lovede lønmodta-gerne, ikke gennemført. Jeg skal blot henvise til Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, som lige er kommet med nogle tal om, hvorledes det er gået med profiler og overskud i det sidste år. Man understreger, at fra 1975 til 1976 er de steget med 60 pct., altså 60 pct. over for de 6 pct., man ville give lønmodta-gerne. Det er ti gange så meget. Ja, men så var det vel rimeligt, at man levede op til det, som blev sagt ved augustforliget i 1976, at det skulle gælde samtlige pengeindkomster. Alene de 60 pct., som overskuddene er forø-get med fra 1975 til 1976, ville, hvis beløbet var udbetalt i lønninger, have kunnet give en lønstigning på 9 pct. til samtlige lønmodtage-re – ud over de 6 pct. Der er nok at tage fat på, men der er altså ikke taget fat på det.

Mølgaard (DR):

Det forekommer mig lidt voveligt af ar-bejdsministeren at lægge op til en diskussion om, hvordan vi skaber anarki eller kaos her i landet – netop med baggrund i regeringsind-grebet, som vi så i foråret, og netop med baggrund i det lovforslag, som ligger på bor-det.

Realiteten er, at hvis man tilsidesætter selvbestemmelsesretten og knægter ansvarlig-heden, ja, så er der lagt op til det, vi har i dag: strejker, blokader, uro på arbejdsmarke-det, som ingen ansvarlig instans har noget som helst styr på.

Det kan godt være, at det er lykkedes mig og retsforbundets gruppe at overhale visse partier, endda venstre om, men jeg må sige som min faste overbevisning, at det er lykkes at foretage dette uden at falde i grøften overhovedet.

Jeg synes nok, arbejdsministeren udtrykker lidt for stor tvivl over for parternes ansvars-følelse på arbejdsmarkedet, når arbejdsmini-steren fastslår, at anarkiet vil råde, hvis man overlader situationen til parternes egen afgø-relse. Det, retsforbundet ønsker, er frihed under ansvar, og realiteten er, at fællesinte-resserne traditionelt er stærke nok til, at man

[Mølgaard]

får ordnede forhold på arbejdsmarkedet, hvor ansvarligheden er i højsædet, og hvor rimelighedsfølelsen er totalt udbredt, hvorfor overenskomsterne respekteres.

Kurt Hansen (VS):

Arbejdsministeren havde i sin anden omgang ikke en eneste indvending over for, at der ikke var nogen inflatoriske elementer i at genindføre den automatiske dyrtidsregulering. Jeg går ud fra, at arbejdsministeren er enig med mig i, at der så kun er tale om en kompensation for allerede stedefundne pristigninger, som ikke engang giver en reel dækning. Der var ingen indvendinger over for, at jeg nævnte, at der var tale om milliardtilskud til kapitalejerne. Der var ingen indvendinger over for, at lønarbejderne skulle betale to gange, nemlig også over skattebilletten. Arbejdsministeren havde ingen indvendinger over for, at en dyrtidsportion kostede lønarbejderen 1.200 kr. pr. gang, og arbejdsministeren havde ligeledes ingen indvendinger over for, at der så ud til at falde mindst 4 dyrtidsportioner udover det, der må komme til udbetaling i den kommende overenskomstperiode.

Mine konklusioner, betragtninger, svar på det, der kom frem omkring beskæftigelsen: jeg vil fremhæve igen, at ophæver man den lov, der er gennemført, vil det betyde en øget købekraft, som igen vil betyde færre behov – behov set fra forligspartiernes synspunkt – for finanspolitiske stramminger, og det igen vil betyde, at der kan komme flere i arbejde, og at angrebet på reallønnen ikke vil blive af det omfang, som der er lagt op til.

Der er én ting, jeg ikke vil lade stå uimodsagt fra arbejdsministerens side. Det er, når arbejdsministeren taler så smukt om den solidariske lønpolitik og om sammenhængen. Jeg vil påtage mig inden for ret kort tid at bevise, at det mæglingforslag, som blev ophøjet til lov herinde, har givet mellem 1 og 2 øre i lønudgifter for arbejdsgiverne pr. time til hver ansat, når man anskuer det organiserede arbejdsmarked under ét, 1–2 øre. Jeg har ikke det præcise tal endnu, men jeg vil påtage mig at bevise det meget snart.

Jeg vil i øvrigt tilføje, at hvis der er noget, der er usolidarisk lønpolitik, så er det lige netop den politik, der går ud på at fjerne den automatiske dyrtidsregulering. Både for-

di dyrtidsreguleringen udgør et fast ørebeløb og fordi de lavtlønnede har en mindre marginalskatteprocent, giver en dyrtidsportion reelt mere i lønningsposen for dem, der har den lille løn, end for dem, der har den store løn. Så det er altså en reelt usolidarisk lønpolitik, man lægger op til ved at foretage indgreb over for den automatiske dyrtidsregulering.

Arbejdsministeren (Auken):

Til hr. Jørgen Jensen: jeg må have udtrykt mig uklart. Det er ikke meningen, at arbejdsgiverne skal bestemme, om de penge, der står i ATP, og som lønmodtagerne har ejendomsret til, skal komme til udbetaling eller ej. Det, det drejer sig om, er, at i den lov, der blev vedtaget, står der i § 6:

»Forslag om formen for udbetaling til de lønmodtagere, for hvem der er godskrevet beløb i henhold til §§ 2 og 4, fremsættes for folketetinget i folketingsåret 1979–80. Det påhviler bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension inden 1. oktober 1979 at afgive indstilling herom til arbejdsministeren.«

Det vil altså sige, at det er Arbejdsmarkedets Tillægspensions bestyrelse, hvori altså også arbejdsgiverne har sæde, der skal overveje den form for udbetaling, der skal ske, men der er ikke tale om, at lønmodtagerne ophører med at have ejendomsret til disse penge, det er helt klart en forudsætning for hele ordningen.

Hr. Mølgaard mener ikke, at det vil skabe kaos på arbejdsmarkedet, hvis man her i november måned 1977 pludselig fjernede grundlaget for de fleste af de gældende overenskomster på arbejdsmarkedet. Jeg ved ikke, hvilken frist hr. Mølgaard har forestillet sig, men jeg forudser i hvert fald, at det ville skabe kaos på arbejdsmarkedet, og jeg noterede mig, at selv hr. Kurt Hansen ikke kunne tage ansvaret for en sådan ordning.

Jeg vil gerne advare hr. Kurt Hansen mod én ting. Hver gang jeg ikke modsiger hr. Kurt Hansen på et eller andet punkt, må hr. Kurt Hansen ikke gå ud fra, at vi nok er enige. Det ville gøre det meget besværligt for mig og ville tvinge mig til at være på folketingets talerstol halvdelen af tiden for at rense mig for beskyldningen for at være enig med hr. Kurt Hansen.

[Formanden]

Hermed sluttede forhandlingen.

(Forespørgsel nr. V).

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Svend Andersen (Rosk. a.) (FP), Arentoft (FP), Kirsten Jacobsen (FP), Jørgen Junior (FP) og Kjærulff-Schmidt (FP) har meddelt mig, at de ønsker til udenrigsministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvilke oplysninger kan udenrigsministeren give om den udenrigspolitiske situation?«

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Skatte- og afgiftsudvalget (9/11 77):

Udtræder: Børge Møller

Nyt medlem: Kirsten Jacobsen

Udtræder: Arentoft

Ny stedf.: Svend Andersen (Rosk. a.)

Finansudvalget (9/11 77):

Udtræder: Maisted

Nyt medlem: Kjærulff-Schmidt

Retsudvalget (9/11 77):

Udtræder: Niels Helveg Petersen

Ny stedf.: Bolvig

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 10. november, kl. 13.00.

Angående dagsordenen henviste formanden til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.59
